

הבן רון אפשטיין מספיק את אמו יהודית ז"ל

אמא יקרה שלי, אמא יקרה,

קשה לסכם חיים כל כך מלאים, ארוכים ומיוחדים בכמה דקות. אנסה.

אמא שלנו נולדה בגרמניה לפני 92 שנים בשם אילזה-יהודית, לאהרן וברני שפייר, ולאחותה הגדולה לוני-אריאלה. בעיירה קטנה בגרמניה בשם רוטנבורג. ילדות רגילה שנקטעה באחת בליל הבדולח, כשאמא בת שש שנים בלבד.

למחרת בבוקר המשפחה ברחה לפרנקפורט, כאשר ההורים מתחבאים ואמא ואחותה הגדולה הוכנסו לבית היתומים היהודי ומוגנים שם בינתיים מאימת הצורך, אבל לגמרי לבד, בלי ההורים. בניסי ניסים הצליחו ההורים לשלוח את אמא ואת אחותה לישראל, באונייה האחרונה של עליית הנוער שיצאה מאירופה מנמל טרייסט והגיעה לישראל המנדטורית בפורים של שנת ת"ש 1940. מגיל שמונה אמא גרה בפנימייה לבנות בירושלים, שם היא גדלה, ולמדה בבית ספר "מעלה" עד לסוף התיכון.

מלחמת העולם הסתיימה והציפייה לאיחוד משפחתי עם הוריה נראתה באופק. ההבנה שחלחלה לאחר סיום המלחמה שאין יותר הורים, ושהפרידה החטופה לפני העלייה לארץ היא גם הפרידה הסופית מהם, היתה קשה מנשוא.

רק בשנים מאוחרות, כשאנחנו הילדים היינו כבר עם משפחות משלנו, אמא הרשתה לעצמה לדבר על התקופה ההיא, התקופה שהיא חוותה בגרמניה, על תחילתה של השואה הנוראית שבה כל משפחתה – כולה, עלתה בכבשני הנאצים הארורים. מי ששרד ממשפחתה הענפה היו אמא ואחותה לוני.

באחד המכתבים שהצליחו להגיע לארץ דרך הצלב האדום, כתב סבא אהרן לבנותיו – "ילדותי האהובות, הישארו שומרי מצוות והגונות. היו בני אדם טובים".
זאת הצוואה שאמא לקחה איתה לחיים.

ולצד זה נקמה! נקמה בצורך שלקח את משפחתה. הנקמה עברה היתה הקמת משפחה גדולה. הנינה האחרונה נולדה לאמא לפני פחות משבועיים, ישבתי והראיתי לאמא את כרמל אור לבית ליפשיץ, בתם של יערה ובנימין, ועיניה הוארו. מספר צאצאיה הם ברוך השם כ-120, אמא זכתה לנכדים, לנינים, ואף ל 3 חימשים, אין נקמה גדולה ומתוקה מזו על הצורך הנאצי. כבר בעת לימודיה בבית הספר "מעלה" אמא הכירה את אבא ז"ל היכרות מרחוק, כ"בנו של הפרופסור" - הם למדו בכיתות שונות. ובהפרש של שנה.

אבל לקב"ה יש תוכניות משלו, והוא זימן את אבא ואמא להגיע לקיבוץ סעד סביב שנת 1951 ומהר מאוד האהבה פרחת ביניהם והם התחתנו בסעד, וקבעו כאן את ביתם.

סיפור האהבה בין אמא ואבא היה מופלא בעינינו. הדאגה שלה לכל דבר עבורו היתה מעל ומעבר. אבא, מגיל 25 כבר נשא בתפקידים מרכזיים בקיבוץ, ולאחר מכן עבר מתפקיד ציבורי אחד לאחר, בין אם זה בקיבוץ ובין מחוץ לקיבוץ, וכל זה התאפשר רק בגלל שאמא היתה עבורו הכל. כמו שהתבטא במסיבת ה-70 שעשינו לו ולאמא, **שלי ושלכם - שלה הוא**, כדברי ר' עקיבא לתלמידיו, על רחל אישתו.

היו תקופות שאבא היה מגיע ביום שישי דקות ספורות לפני כניסת השבת, כתב לי הראל בני, מהנכדים הגדולים שזכו לחיות בסעד לצד סבא וסבתא, כך:

עוד רגע שבת נכנסת.

סבתא שואלת: "חיים הגיע? אפשר להדליק נרות?"

עוד רגע שבת נכנסת.

סבא אומר בנחת: "יהודית, הגעתי, אפשר להדליק נרות".

ואל תחשבו שזה היה משהו מיוחד, כך היה כמעט בכל שבת, במשך שנים לא מעטות.

אמא חיתה בסעד מעל 70 שנים. שנים של עשייה רבה בעיקר בתחום התפירה והיצירה. אמא זכתה להלביש את נשות סעד בתקופה שהיו עדיין תופרים שמלות בקיבוץ. זכיתי בתור ילד צעיר לנסוע עם אמא לתל אביב להסתובב בחנויות הבדים בנחלת בנימין, כדי לבחור בדים, לקנות חוטים למכונת התפירה ועוד ועוד.

אחת התכונות שאפיינה את אמא היתה הישרות שלה, הדוגריות שלה, זו היתה האמת שלה. אצל אמא לא היה אחד בפה ואחד בלב, וזה גם מה שנתן לה את כוח ההישרדות שלה, אמא היתה מטבעה שורדת, לחיות לבד ובעצמאות מגיל כל כך צעיר לבד בעולם, להתמודד עם הסרטן שהשפיל את עיניו מול ישרות המבט של אמא לפני כ- 20 שנים, זו היתה אמא שלנו.

לפני שאסיים אני רוצה לומר תודה לכל האנשים שליוו את אמא בשנים האחרונות. לצוות המרפאה, לדורית ולד"ר שי, לצוותים התומכים בקיבוץ, אנשי ונשות בית שקמה, לבת חן שטיפלה בעובדות המסורות שלנו, ג'ונה ושריקה. וכמובן להן - שהיו עבור אמא הכל, ועבורנו משענת אדירה לתמוך בכל הנדרש מרחוק, והכל באהבה ובמסירות גדולה לאמא.

תודה מיוחדת וגדולה לבני דודינו הגרים בסעד, משפחות לנדאו, יחזקאל ורחלי, נחום ועידית ומשפחת גולדנברג - בת עמי ודוּתן. לאורך כל השנים תמכתם וטיפלתם באמא, בדקתם ודאגתם לשלומה, בעיקר לאחר פטירתו של אבא. תמיד הייתם עבורנו היד הארוכה לעזרה, לתמיכה ולכל מה שביקשנו, ותודתנו לכם עצומה.

ומילת תודה אחרונה לבית סביון ולאנשי קבוצת יבנה, שהיוו עבור אמא בית במשך 8 החודשים האחרונים, 8 חודשים שהניתוק מסעד היה קשה, אבל לצד זה, לאמא היתה זו תקופה טובה מאוד. בשנים האחרונות אמא דיברה הרבה על הוריה סבא אהרן וסבתא ברני, זה מאוד העסיק אותה. התמונות של הוריה היו נגד עיניה ליד מיטתה והגעגועים אליהם הלכו וגברו.

אמא, את הולכת עכשיו להיפגש עם אהוביך, אני בטוח שאבא כבר פרס לך שטיח אדום ומקום מכובד השמור לצדיקות, שמגיע לך. את הולכת להיפגש עם הוריך ושאר קרוביך שנפרדת מהם בגיל כל כך צעיר.

תהיי עבורנו מליצת יושר. עבור ילדייך, נכדייך, נינייך ובני נינייך, ובעבור כל עם ישראל.

אמא, חיך היו חיים מלאים בעשייה, הקמת דור ישרים שנמצא כאן איתנו ובא להיפרד ממך.

נוחי לך בשלום, תהיי נשמתך היקרה צרורה בצרור החיים. אמן.